

**YÜKSEKÖĞRETİM KURULU TARAFINDAN
DOKTORA PROGRAMLARINA KAYITLI ÖĞRENCİLERE
VERİLECEK BURSLARA İLİŞKİN USUL VE ESASLAR**

Amaç ve kapsam

MADDE 1- (1) Bu Usul ve Esaslar, Yükseköğretim Kurulu tarafından ülkemizin öncelikli alanlarında doktoralı insan kaynağına olan ihtiyacını karşılamak üzere 3/3/2004 tarihli 5102 sayılı Yüksek Öğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanuna tabi olmaksızın Devlet yükseköğretim kurumlarındaki doktora programlarında öğrenim gören öğrencileri desteklemek için verilecek burslara ilişkin usul ve esasları düzenlemek amacıyla hazırlanmıştır.

Dayanak

MADDE 2- - (1) Bu Usul ve Esaslar 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun Ek 44 üncü maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar ve kısaltmalar

MADDE 3- (1) Bu Usul ve Esaslarda geçen;

- a) 100/2000 YÖK Doktora Bursu: Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenecek alanlardaki doktora programlarında öğrenim gören öğrencileri destekleyerek ülkemizin doktoralı insan kaynağı ihtiyacı süreçlerine katkı sağlamak için Yükseköğretim Kurulunca belirlenen miktarda ve sürede verilen aylık bursu,
 - b) Bursiyer: 100/2000 Doktora Bursu almayı hak kazanan doktora öğrencisini,
 - c) Komisyon: Yükseköğretim Kurulu Başkanı tarafından seçilen ve en az beş yıl Profesör unvanı ile görev yapmış en az üç öğretim üyesinden oluşturulan komisyonu,
 - ç) YÖK: Yükseköğretim Kurulunu,
 - d) YÖK Bursları Takip Şubesi: Üniversite Rektörlüğünce YÖK tarafından verilen burslara ilişkin iş ve işlemleri takip etmek ve yürütmek amacı ile öğrenci işleri daire başkanlığı veya uygun görülecek bir daire başkanlığı bünyesinde oluşturulan şubeyi,
 - e) YÖK Bursları Takip Sistemi: YÖK tarafından verilen burslara ilişkin iş/işlemleri takip etmek ve yürütmek amacı ile oluşturulan ve ilgili birimlerce kullanılmakta olan veri tabanını,
 - f) Yükseköğretim Kurumları: Yurt içinde eğitim veren Devlet üniversiteleri ve yüksek teknoloji enstitülerini,
- ifade eder.

Doktora burs programı alanı ve ilanı

MADDE 4- (1) Burs verilecek öncelikli doktora alanları YÖK Yürütme Kurulunca belirlenir ve ilan edilir.

Yükseköğretim kurumlarının başvurusu ve değerlendirme

MADDE 5- (1) Yükseköğretim kurumları, YÖK Yürütme Kurulunca belirlenen öncelikli alt alanlardan, eğitim vermek istedikleri mevcut doktora programlarını ve bu programlardaki öğretim üyesi sayılarını, eğitim öğretim ve araştırma altyapılarını, halen doktora eğitimine devam eden öğrenci sayıları ile bu program kapsamında yetiştirmeyi planladıkları öğrenci sayılarını ve doktora kabul şartlarını YÖK Bursları Takip Sistemi üzerinden YÖK'e bildirir.

(2) Yükseköğretim kurumlarından alınan başvuru talepleri YÖK Yürütme Kurulunca değerlendirilir; bu program kapsamında kabul edilen yükseköğretim kurumları, öncelikli alt alanları ve doktora öğrenci sayıları belirlenir ve YÖK Bursları Takip Sistemi üzerinden ilan edilir.

(3) YÖK Yürütme Kurulu tarafınca uygun bulunan öncelikli alt alanlar ve doktora kontenjanları ilgili yükseköğretim kurumlarınca ilan edilir.

(4) YÖK Yürütme Kurulu tarafından belirlenen tarihler dışında yapılan ve YÖK Bursları Takip Sistemi üzerinden yapılmayan başvurular dikkate alınmaz.

Öğrenci burs başvuru şartları

MADDE 6- 100/2000 YÖK Doktora Burs Programına başvurabilmek için öğrencilerde aşağıdaki şartlar aranır.

- a) T.C. vatandaşı olmak.
- b) İlane ilk başvuru tarihi itibarıyla otuz beş yaşını doldurmamış olmak.
- c) Doktora programı için yüksek lisans derecesine sahip olmak. Bütünleşik doktora programı için lisans derecesine sahip olmak.
- ç) Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin ve başvuru yapılacak yükseköğretim kurumunun belirlediği başvuru ve kabul şartlarını taşıyor olmak.
- d) Kamu kurum ve kuruluşlarının kadro ve pozisyonlarında çalışmıyor olmak.
- e) Devlet veya Vakıf Yükseköğretim Kurumlarının öğretim elemanı kadro ve pozisyonlarında (kadrolu, kadrosuz, saatlik sözleşmeli, yarı zamanlı vb.) çalışmıyor olmak.
- f) Halen devlet yükseköğretim kurumunda doktora eğitimine devam ediyorsa tez aşamasına geçmemiş olmak.

Burs miktarı, süresi ve ödemeler

MADDE 7- (1) 100/2000 Doktora Burs Programı kapsamında verilecek aylık burs tutarı, 3/3/2004 tarihli ve 5102 sayılı Yüksek Öğrenim Öğrencilerine Burs Kredi Verilmesine İlişkin Kanuna göre doktora öğrencilerine ödenmekte olan aylık burs tutarının %50 artırımlı tutarını geçmemek üzere YÖK Yürütme Kurulunca belirlenir.

- (2) Doktora eğitimine kabul, ilgili yükseköğretim kurumlarının mevcut lisansüstü öğrenci kabul şartlarına göre gerçekleştirilir. Yükseköğretim kurumları adayların başvurularını, kendi belirlediği şartlar doğrultusunda değerlendirir. Değerlendirme sonucunda doktora eğitimi alması uygun bulunan ve kesin kayıt yaptıran öğrencilerin listesi her alt alanda en az 3 öğrenci olmak kaydıyla rektörlük tarafından YÖK Başkanlığına bildirilir.
- (3) 6. maddenin (d) ve (e) bentlerinde belirtilen şartlar dışında, başka bir işte çalışan öğrencilerin program kapsamında değerlendirilmesi durumunda, bu öğrencilere verilecek burs miktarı çalışmayan öğrencilere verilecek burs miktarının 1/3 ünü geçmemek üzere YÖK Yürütme Kurulunca belirlenir.
- (4) Yükseköğretim kurumlarınca YÖK'e bildirilen listeler (öğrenci adı/soyadı, kayıt yaptırdığı Enstitü ve programı, düzeyi, vb.) ilgili komisyonca incelendikten sonra YÖK Yürütme Kurulunda görüşülerek uygun bulunan öğrenciler için hesaplanan burs tutarı, bursiyerlere ödenmek üzere ilgili yükseköğretim kurumu hesabına altı aylık dönemler halinde aktarılır.
- (5) Aktarılan söz konusu burs tutarı, ilgili yükseköğretim kurumu tarafından aylıklar halinde bursun hak edildiği ayı takip eden ayın 1'i ile 10'u arasında bursiyerlerin banka hesabına aktarılarak ödenir.
- (6) Burs tutarları bursiyer öğrencilerin hesaplarına aktarılmadan önce ilgili öğrencilerin bu usul ve esaslarda yer alan şartlara uyup uymadığı YÖK Bursları Takip Şubesi tarafından kontrol edilir.
- (7) Doktora öğrencilerine azami dört yıl, bütünlüklük doktora öğrencilerine ise azami beş yıl burs ödemesi yapılır.
- (8) Öğrencilere on iki ay süre ile burs ödenir.
- (9) Öğrenciler burs aldıkları süre boyunca eğitimlerine kesintisiz devam etmek zorundadırlar. Mücbir sebeplerle kayıt donduran öğrenciye, bu süre zarfında burs ödemesi yapılmaz, ancak eğitime başlamaları halinde bu süre bursluluk sürelerine eklenir.
- (10) Bursiyerler akademik değişim programları çerçevesindeki (Mevlana, Farabi, Erasmus+ vb.) programlardan da faydalanabilirler ve bu esnada bursları devam eder. Bu süreler, öğrencinin doktora eğitimindeki azami süresinden sayılır.
- (11) Burslandırıldıkları öncelikli alt alan ve tez çalışmaları ile ilgili olmak koşuluyla yurt dışındaki bir üniversiteden/enstitüden kabul alan bursiyer, danışmanın teklifi, Üniversite Yönetim Kurulu onayı ve teklifi sonrasında YÖK'ün onayı ile en çok 1 (bir) aya kadar burslu olarak yurtdışına çıkabilir. Yurtdışında burslu olarak geçirilecek 1 (bir) aya kadarki süre, öğrencinin doktora eğitimindeki azami süre ve bursluluk süresinden sayılır. Bir aydan fazla yurtdışında çalışma yürütecek bursiyerin bu süre zarfında bursu dondurulur ve dondurulan kısım bursluluk süresine eklenmez. **(Değişiklik 07.04.2021 tarihli Yürütme Kurul Kararı ile yapılmıştır.)**

Bursun sonlandırılması

MADDE 8- (1) Disiplin cezası alan öğrencilerin burs ödemeleri hemen sonlandırılır.

- (2) Bursiyerin, başka bir üniversiteye/başka bir programa/alt alana yatay geçiş yapması durumunda 100/2000 YÖK Doktora Bursu sonlandırılır.
- (3) Mücbir sebepler dışında kayıt donduran öğrencilerin bursu sonlandırılır.
- (4) Öğrenciler, Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği ve doktora eğitimini aldıkları yükseköğretim kurumunun ilgili yönetmelik, yönerge ve kararlarına uymakla yükümlüdür. Söz konusu mevzuat kapsamında başarısız olanların ve/veya ilişkili kesilenlerin burs ödemeleri hemen sonlandırılır.
- (5) Burs almaya hak kazanan öğrencilerin bu süreçte kamu kurum ve kuruluşlarının kadro ve pozisyonlarında; Devlet veya Vakıf Yükseköğretim Kurumlarının öğretim elemanı kadro ve pozisyonlarında (kadrolu, kadrosuz, saatlik sözleşmeli, yarı zamanlı vb.) çalışmaya başlamaları halinde bursu sonlandırılır.
- (6) Kamu görevinden çıkarılmış veya olağanüstü hal döneminde alınan tedbirler nedeniyle görevine son verilmiş olanlar ile Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplarla irtibatı bulunduğu anlaşılanların burs ödemeleri hemen sonlandırılarak ödenen burslar yasal faiziyle kendilerinden tahsil edilir.

Programın yürütülmesi

MADDE 9- (1) 100/2000 YÖK Doktora Burs Programı, YÖK Yürütme Kurulunun belirlediği yükseköğretim kurumları ve programlar itibarıyla bu Usul ve Esaslarda belirlenen hükümlere uygun olarak yürütülür.

- (2) Bu çerçevede desteklenecek yükseköğretim kurumları ve programları ile bursun süresi, tutarı, kapsamı, başvuru şartları, başvuruları değerlendirme ve seçme süreçleri ile programın yürütülmesine ilişkin diğer temel kural ve ilkeler Komisyonun önerisi üzerine YÖK Yürütme Kurulu tarafından belirlenir.
- (3) Bu usul ve esaslar kapsamında burs almaya hak kazanan öğrencilerin, başka bir kurumdan destek/burs/kredi alması, isteğe bağlı sigorta primi yatırması veya yetim aylığı alması 100/2000 YÖK Doktora Bursu almasına engel değildir. Ayrıca, ulusal veya uluslararası projelerde (TÜBİTAK, BAP, AB vb.) sigortalı olarak görev aldıkları tespit edilen bursiyerlerin burs ödemeleri devam eder.
- (4) Bilimsel hazırlık öğrencilerine bu süre zarfında burs ödemesi yapılmaz, söz konusu öğrenciler birinci sınıfa başladıkları yıl burslarını almaya hak kazanırlar.
- (5) Yükseköğretim kurumları, her eğitim öğretim yılı sonunda öğrencilerin akademik gelişimlerine ilişkin raporu YÖK'e gönderir.
- (6) Doktora programlarına kayıtlı öğrenciler ders aşamasında ilgili anabilim/bilim dalının başkanı; tez aşamasında ise danışmanının gözetiminde çalışmalarını gerçekleştirir. Ayrıca

öğrenciler, kendilerine doktora çalışmalarında katkı sağlamak amacı ile sınırlı olmak üzere, ders ve tezin dışında yüklenen yükümlülükleri yerine getirmek zorundadır.

Kaynak aktarımı

MADDE 10- (1) 2547 sayılı Kanunun ek 44 üncü maddesi ile bu maddeye dayanılarak hazırlanan Açık Öğretim Hizmeti Veren Yükseköğretim Kurumları Döner Sermaye İşletmelerinin Gelir Fazlalarının Yükseköğretim Kurulu Hesabına Aktarılarak Kullanımı ve Muhasebeleştirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar uyarınca, YÖK bütçesinin mevcut veya yeni açılacak tertiplerine kaydedilen ödenekten anılan program kapsamında kullanılması uygun görülen tutarlar YÖK bütçesine gider kaydedilmek suretiyle YÖK Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından ilgili yükseköğretim kurumunun muhasebe birimi hesabına aktarılır.

(2) YÖK tarafından yükseköğretim kurumlarına aktarılan tutarlar bir yandan ilgili yükseköğretim kurumu bütçesinde “04.5.1.13- YÖK Burs Destekleri” ekonomik koduna öz gelir, diğer yandan “62.239.744-Doktora Öğrencilerine Yönelik Burs Hizmetleri” faaliyeti ve “05.04- Hane Halkına Yapılan Transferler” ekonomik koduna ödenek kaydedilmek suretiyle “05.04.10.01- Yurt İçi Burslar ve Harçlıklar”, ekonomik kodundan tahakkuka bağlanarak bursiyerlere ödenir.

(3) Bursiyer öğrencilerin 6. maddenin (d) ve (e) bentlerinde belirtilen işler dışında bir işte çalışıp çalışmama durumları YÖK’ün belirleyeceği tarihlerde yükseköğretim kurumları tarafından YÖK’e bildirilir. YÖK, çalışan ve çalışmayan öğrencilere ait kaynak planlamasını 6 aylık periyodu kapsayacak şekilde yapar ve aktarılması gereken tutarı hesaplayarak, bursiyerlere aylık olarak ödenmek üzere, ilgili Üniversitelere aktarır. Çalışan öğrencilerin çalıştıkları işlerden ayrılmaları durumunda, bu periyotta ayrıca bir ödeme yapılmaz.

Burs ve iade

MADDE 11 - (1) Yükseköğretim kurumları aktarılan tutarlardan, YÖK Yürütme Kurulu Kararı ile belirlenen burs miktarları kadar tutarı bursiyerlerin banka hesaplarına yatırmak suretiyle öder.

(2) Bu Usul ve Esaslar kapsamında bursiyerlere verilen bursun kesilmesine sebep olacak bir durum ortaya çıkması ve çalışmayan bursiyerlerin, 6. maddenin (d) ve (e) bentlerinde belirtilen işler dışında bir işte çalışmaya başlamaları durumunda, kullanılmayacak olan burs miktarı YÖK’ün ilgili hesabına iade edilir.

(3) Yükseköğretim kurumları tarafından burs ödemeleri gerçekleştirilmeden önce bursiyerlerin burs şartlarını kaybetmesi veya öğrenimini dondurması halinde, burs miktarları bu durumun ortaya çıktığı günü takip eden en geç 1 ay içerisinde YÖK muhasebe birimi hesaplarına aktarılır ve buna ilişkin bilgi Yükseköğretim Proje Geliştirme ve Destekleme Dairesi Başkanlığına iletilir. Belirlenen sürede aktarılmayan tutarlar ilgili üniversite adına kişi borçları hesabına alınarak faiziyle birlikte tahsil edilir.

- (4) Yükseköğretim kurumları tarafından burs ödemeleri gerçekleştirildikten sonra bursiyerlerin burs şartlarını kaybetmesi veya öğrenimini dondurması halinde, iadesi gereken burs miktarları bu durumun ortaya çıktığı günü takip eden en geç 1 ay içerisinde, ilgili yükseköğretim kurumu tarafından bursiyer adına kişi borçları hesabına alınarak takibine başlanır ve buna ilişkin bilgi Yükseköğretim Proje Geliştirme ve Destekleme Daire Başkanlığına iletilir.
- (5) Yükseköğretim kurumlarının kişi borcuna aldıkları tutarlardan yapılacak tahsilatlar en geç 1 ay içerisinde YÖK muhasebe birimi hesaplarına aktarılır ve buna ilişkin bilgi Yükseköğretim Proje Geliştirme ve Destekleme Dairesi Başkanlığına iletilir.

Sorumluluk

MADDE 12- (1)YÖK Bursları Takip Şubesi, bursiyerlerin başarı, devam/devamsızlık durumlarının takibinden ve bursların düzenli olarak ödenmesinden sorumludur.

- (2) Yükseköğretim kurumları, bu Usul ve Esaslarda kendisine verilen görevlerin mevzuata uygun olarak ve etkin bir şekilde yürütülmesinden, YÖK tarafından belirlenen formatlarda ve YÖK Bursları Takip Sistemi üzerinden YÖK'e gerekli bilgi akışının tam ve eksiksiz sağlanmasından sorumludur.
- (3) Yükseköğretim kurumlarına gönderilen kaynağın amacı dışında kullanılması durumunda sorumluları hakkında idari, mali ve cezai hükümler ayrıca uygulanır.
- (4) Bursiyer, bu usul ve esaslar uyarınca bursunun kesilmesine sebep olacak bir durum ortaya çıkması halinde üniversitesine bilgi vermekle ve varsa kendisine fazladan ödenen bursu iade etmekle yükümlüdür.

Denetim

MADDE 13 – (1) Bu Usul ve Esaslar kapsamında yükseköğretim kurumları tarafından yürütülen faaliyetler 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa göre iç denetime tabi tutulur.

Tereddütlerin giderilmesi

MADDE 14 – (1) Bu Usul ve Esasların uygulanmasında ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye YÖK Yürütme Kurulu yetkilidir.

Yürürlük

MADDE 15- Hazine ve Maliye Bakanlığı ile Strateji ve Bütçe Başkanlığının uygun görüşü üzerine YÖK Yürütme Kurulu tarafından belirlenen bu Usul ve Esaslar 1/1/2021 tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16- (1) Bu Usul ve Esasları, Yükseköğretim Kurulu Başkanı yürütür.